

VÄSTERMALMS SKOLA
NATIONELLA PROGRAM

Likabehandlingsplan

- plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Läsåret 2021/2022

Kontaktpersoner

Kurator: Ulrika Sörling Stenberg, Anna-Karin Granlund och Kornelia Rosvall af Geijersstam

2021-06-23

Innehållsförteckning

1. Syfte och bakgrund	3
2. Värdegrund och arbetssätt	3
3. Ansvarig rektor	3
4. Utvärdering av genomförda insatser/åtgärder läsåret 2020-21	3
5. Redovisning av årets kartläggning samt riskområden	5
6. Mål för arbetet	10
7. Handlingsplan	11
8. Elevers delaktighet i arbetet	11
9. Rutiner vid akuta situationer	12
10. Bilaga; STELLA	14
11. Bilaga; Definitioner och begrepp	15

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder.

Syftet med en likabehandlingsplan är att elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för elever, personal och vårdnadshavare. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som ska planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Värdegrund och arbetssätt

Sundsvalls gymnasium, Västermalm ska vara en trygg mötesplats för ungdomar och vuxna.

Vår verksamhet bygger på demokratiska värderingar om alla människors lika värde och vi accepterar inga former av överträdelser av diskrimineringslagens och skollagens bestämmelser.

Skolan ska långsiktigt arbeta för en studiemiljö som främjar elevers inflytande, lika värde samt motverka diskriminering och kränkningar. Detta arbete ska ske i nära samarbete med eleverna.

3. Ansvariga rektorer

Rektorsområde 1: NA, VO, HV - Julia Riabouchkina
Rektorsområde 2: BA, EE, IN - Martin Roos
Rektorsområde 5: TE, FT - Anette Buhlér

4. Utvärdering av genomförda insatser/åtgärder läsåret 2020-21

Pandemin har till stor del inneburit distansstudier för eleverna under detta läsår. Detta medför att det är svårt att dra slutsatser av de genomförda insatserna då eleverna inte har vistats heltid på skolan.

Nedan redovisas en utvärdering av genomförda insatser utifrån fjolårets likabehandlingsplan.

- **Rektor med stöd av kurator går igenom likabehandlingsplanen med arbetslagen. Personalen informeras om rutinerna för STELLA-rapportering. Personalen ges tid att diskutera egna normer och attityder samt sådana som präglar den pedagogiska verksamheten.**

Detta har genomförts på flera program. På en del arbetslag har detta inte prioriterats av olika anledningar. För att få en kvalitet och likvärdighet så bör denna insats planeras in i programmens årshjul.

- **Mentor med stöd av EHT, informerar/diskuterar likabehandlingsplanen med respektive klass. Eleverna ska få möjlighet att återkommande diskutera normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas.**

Elever i år 1 har informerats och getts tillfälle att diskutera vad skolans likabehandlingsplan innebär och var man kan vända sig.

I enkäten svarade 40 % av eleverna att de under lektionstid arbetar med att förhindra kränkande behandling. Fler elever bör involveras i detta arbete runt likabehandlingsplanen för att öka elevernas trygghet. Detta är ett utvecklingsområde inför kommande läsår.

- **Programarbetslagen genomför insatser som ska ske under året för att öka trygghet och trivsel för eleverna.**

90% av eleverna uppger att de trivs på Västermalms skola. 93 % av eleverna uppger att de känner sig trygga.

Programarbetslagen har genomfört olika insatser i syfte att öka trygghet och trivsel för eleverna. Eftersom pandemin till stor del inneburit distansstudier för eleverna har möjligheterna att genomföra insatser varit begränsade.

Elevecoachernas närvaro på skolan och kännedom om eleverna har gjort att de kunnat förebygga och förhindra att negativa situationer uppstår.

- **Öka elevernas delaktighet kring den fysiska och psykiska arbetsmiljön genom klassråd, programforum och matråd. Elevers medverkan kring ordningsregler sker via klassråden.**

I nöjdhetsundersökningen svarade 71 % av eleverna att de kunde vara med och påverka sin påverka skolmiljö. 46% ansåg att de var med och bestämde gällande skolans ordningsregler.

Detta är ett utvecklingsområde inför kommande läsår.

Det har varierat mellan skolans program i vilken omfattning klassråd och programforum har genomförts. Utifrån protokollen kan vi se att diskussioner har förts gällande trygghet, trivsel och studiero.

Skolan bör verka för en ökad likvärdighet gällande detta för att säkerställa att eleverna är mer delaktiga beträffande sin arbetsmiljö.

- **Matrådet arbetar för att öka trygghet och trivsel i matsalen genom att förbättra den fysiska och psykosociala miljön.**

Det är ett mål att öka trivseln och tryggheten i matsalen genom att utöka platserna. Under det gångna läsåret har den intelligande dramasalen nyttjats och genererat ytterligare 40 platser under lunchen, vilket till viss del har minskat trängseln och skapat en ökad trygghet.

Matrådet har haft två möten under läsåret. I samtal med ansvarig rektor och skolsköterska som ingår i matrådet framkom att frågor kring maten har prioriterats. Frågor gällande trygghet har ej diskuterats, varför detta blir ett utvecklingsområde inför kommande läsår.

- **Värdegrundsarbetet är en naturlig del av undervisningen, t ex genom material och diskussionsunderlag som är kopplat till värdegrundsfrågor.**

På grund av distansundervisningen har möjligheten att arbeta med värdegrundsfrågor varit begränsade då eleverna inte vistats heltid på skolan. Vissa insatser har genomförts trots pandemin.

- **Mentor informerar sina elever om var man vänder sig vid trakasserier och kränkningar.**

I nöjdhetsundersökningen har 93% svarat att de vet vem de kan prata med om någon varit elak mot någon elev.

- **Kuratorsgruppen samverkar med elevkåren kring förbättringar av den fysiska miljön i skolan.**

Denna insats har ändrats under läsåret. Tillsammans med ledningen har kuratorerna sett över den fysiska miljön i centralhallen. Ett möte har genomförts och vissa små förändringar har gjorts.

5. Redovisning av årets kartläggning samt riskområden

Västermalms skolas nöjdhetsenkät har använts som underlag för kartläggning av riskområden detta läsår. Enkäten genomfördes under mars-april på skolans nationella program i år 1-3. Svarsfrekvensen var 70 %.

I enkäten ingår frågor från skolverkets skolenkät samt några egna frågor. Några av frågorna har nya formuleringar.

Resultaten i årets nöjdhetsenkät redovisas i procent. I förra läsårets enkät redovisades frågorna från skolenkäten i index och frågorna som lagts till i procent.

De svar som har ett index under 7 bedöms vara ett utvecklingsområde. Högt index innebär positivt svar.

Eftersom svaren redovisas på olika sätt och då frågorna har olika formuleringar är det svårt att göra en jämförelse med föregående läsår gällande samtliga frågor.

Introduktionsprogrammen, språkinstruktionen och gymnasiesärskolan har egna enkäter och likabehandlingsplaner.

Underlaget för kartläggningen har bestått av:

- anmälningar som gjorts om kränkande behandling vid Västermalms skola
- resultatet av nöjdhetenkäten vid Sundsvalls gymnasium, skolområde Västermalm
- jämförelse med svaren på några av frågorna i hälsosamtalen med elever i år 1 på Västermalms skola läsåret 2020/21.

På grund av pandemin har detta läsår till stor del inneburit distansstudier för eleverna. Detta medför att det är svårt att dra korrekta slutsatser i kartläggningen då eleverna inte varit på skolan i så stor utsträckning.

Lsåret 2020/21 finns 5 registrerade anmälningar om kränkande behandling. Förra läsåret registrerades 3 anmälningar.

Kränkningarna detta läsår har bestått av:

- 3 - verbala trakasserier
- 1 - fysiskt våld
- 1 - hot

Redovisning av frågorna från nöjdhetenkäten som är kopplade till likabehandlingsplanens mål.

- Känner du till skolans likabehandlingsplan?

	2021
Ja	64%
Nej	36%

Kommentar: Detta är ett utvecklingsområde. På grund av av pandemin drar vi slutsatsen att denna fråga inte har prioriterats på klassråden.

- Har du blivit utsatt för diskriminering, kränkningar eller trakasserier det här läsåret?

	2020	2021
Ja	10%	8 %
Nej	90%	92 %

Kommentar: Andelen elever som har blivit utsatta för kränkningar har varit ungefär detsamma de senaste åren. I fjol var det ingen skillnad mellan pojkar och flickor. I år är det dubbelt så många flickor som uppger att de har blivit utsatta.

Resultaten från skolsköterskornas hälsosamtal för elever i år 1 har 4% svarat att de har blivit kränkta eller känt utanförskap.

- **På vilket sätt har du blivit utsatt?**

	2020	2021
Verbalt	26%	44%
Utfrysning	21%	42%
Fysiskt	21%	17%
Sociala medier	3%	30%
Skadegörelse	0%	9%

Kommentar: 52 st har svarat att de har blivit utsatta. Av dessa kan vi konstatera att det i år har blivit fler som har utsatts verbalt, känner sig utfryssta samt kränkts via sociala medier.

- **Fick du någon hjälp av personal på skolan då?**

	2020	2021
Ja	18%	16%
Nej	28%	42%
Ville inte ha hjälp	55%	42%

Kommentar: En stor andel av eleverna har svarat att de inte velat ha hjälp av personal då de blivit utsatta. Denna fråga kan lyftas på klassråd och programforum för att bättre förstå svaret.

- **Jag vet vem på skolan jag kan prata med om någon har varit elak mot mig eller annan elev**

	2020	2021
Index totalt:	7,54	
Ja		93%

Kommentar: I hälsosamtalen för elever i år 1 har 94% svarat att de vet vem de ska vända sig till vid upptäckt eller upplevelse av kränkning på skolan.

- **Om någon elev blir utsatt för kränkningar på skolan- upplever du då att personal agerar?**

	2020	2021
Ja		81%
Nej		19%

- **Jag känner mig trygg i skolan**

	2020	2021
--	-------------	-------------

Index totalt:	7,82	
Ja		93%

Kommentar: I hälsosamtalen för elever i år 1 har 97% svarat att de känner sig trygga på skolan.

- **Finns det platser på skolan som är otrygga?**

	2020	2021
Ja	22%	14%
Nej	78%	86%

Kommentar: Detta läsår är det färre elever som har uppgivit att det finns otrygga platser. Frågan är om distansstudierna bidragit till detta. Detta kan lyftas på klassråd och programforum för att bättre förstå orsaken.

- **Om du svarade ja, vilka platser är otrygga?**

84 svar

	2020	2021
	Antal	Antal
Centralhallen	19	27
Matsalen	29	30
Korridoren	26	25
Idrotten	11	12
Uppehållsrum	12	-
Övrigt	33	10

- **Har du under läsåret på lektionstid diskuterat, arbetat med eller gjort övningar som handlar om trygghet och likabehandling?**

	2020	2021
Index totalt:	6,83	
Ja		40%

Kommentar: Utvecklingsområde. Eftersom pandemin till stor del inneburit distansstudier för eleverna har möjligheterna att genomföra insatser varit begränsade. Det är viktigt att planera dessa insatser i ett årshjul.

- **I min skola finns det elever som jag är rädd för.**

	2020	2021
Index totalt:	8,32	
Ja		8%

- **I min skola finns det personal som jag är rädd för.**

	2020	2021
Index totalt:	8,57	
Ja		6%

- **I min skola respekterar elever och lärare varandra.**

	2020	2021
Index totalt:	7,31	
Ja		88%

- **I min skola är vi elever med och påverkar vår skolmiljö.**

	2020	2021
Index totalt:	5,66	
Ja		71%

Kommentar: Utvecklingsområde. Eftersom pandemin till stor del inneburit distansstudier för eleverna har möjligheterna att vara med och påverka skolmiljön varit begränsad.

- **I min skola är vi elever med och bestämmer vilka ordningsregler vi ska ha.**

	2020	2021
Index totalt:	4,31	
Ja		46%

Kommentar: Utvecklingsområde. Elevernas möjligheter att påverka skolans ordningsregler har varit begränsade med anledning av distansstudier.

- **Trivs du på skolan?**

	2020	2021
Ja	93%	90%
Nej	7%	10%

Kommentar: Resultatet överensstämmer med svaren i hälsosamtalen för elever i år 1.

- **Jag är nöjd med min skola som helhet.**

	2020	2021
Index totalt:	7,41	
Ja		90%

Sammanfattningsvis kan följande riskområden identifieras:

- På Västermalms skola känner 64% av eleverna till skolans likabehandlingsplan.
- 40% av eleverna svarade att de under lektionstid diskuterat, arbetat med eller gjort övningar som handlar om trygghet och likabehandling.
- 8% av eleverna har uppgivit att de har utsatts för diskriminering, kränkningar och trakasserier. Det är något färre än i fjol.
- Antalet STELLA-anmälningar är få i förhållande till det antal elever som uppgivit att de blivit kränkta. Inför läsåret 2021/22 ska arbetslagen informeras mer om användandet av STELLA och rutiner för dokumentation.
- Kartläggningen visar att skolans förebyggande insatser för att förhindra kränkande behandling måste förbättras.
- På skolan har vissa otrygga platser identifierats. Främst är det i matsalen, centralhallen och korridorer som de flesta elever känner sig otrygga.
- I kartläggningen framgår att eleverna behöver bli mer delaktiga i att påverka sin skolmiljö.
- Eleverna bör ges bättre möjligheter att påverka utformningen av skolans ordningsregler.

6. Mål för arbetet

Mål

- Likabehandlingsplanen ska vara känd bland personal, elever och föräldrar.
- Alla elever ska trivas och känna sig trygga.
- Att få elever mer delaktiga kring arbetet med den fysiska och psykiska skolmiljön.
- Att utveckla det främjande och förebyggande arbetet för att förhindra kränkande behandling.

7. Handlingsplan

Föreslagna åtgärder läsåret 2021/22	Ansvarig	När
Likabehandlingsplanen går igenom med arbetslagen. Personalen informeras om rutinerna för STELLA-rapportering. Personalen ges tid att diskutera egna normer och attityder samt sådana som präglar den pedagogiska verksamheten.	Rektor Kurator	Enligt varje programs årshjul
Mentor med stöd av kurator och skolsköterska informerar/diskuterar likabehandlingsplanen med respektive klass. Eleverna ska få möjlighet att återkommande diskutera normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas. Kuratorerna arbetar fram ett stödmaterial som mentor kan använda på mentorstid.	Mentor Kurator	Enligt varje programs årshjul Maj 2021
Programarbetslagen planerar och genomför insatser som ska ske under året för att öka trygghet och trivsel för eleverna.	Rektor och arbetslag	Enligt varje programs årshjul
Öka elevernas delaktighet kring den fysiska och psykiska arbetsmiljön genom klassråd, programforum och matråd. Elevers medverkan kring ordningsregler sker via klassråden.	Mentor Rektor Kurator Skolsköterska	Enligt varje programs årshjul
Mentor informerar sina elever om vart man vänder sig vid trakasserier och kränkningar.	Mentor	Regelbundet under läsåret

8. Elevers delaktighet i arbetet

I nöjdhetsenkäten framkom att elevers delaktighet och påverkan på skolmiljön är ett utvecklingsområde. Det finns dock plattformar där elever regelmässigt deltar och har möjlighet att uttrycka önskemål, förslag och synpunkter kring skolmiljön.

Dessa är:

- Klassråd; här kan eleverna förslagsvis vara med och utforma skolans/programmets ordningsregler.
- Programforum; elevrepresentanter från varje program och årskurs träffar rektor och kurator/skolsköterska för programmet och eleverna får möjlighet att föra fram synpunkter som framkommit vid klassråden.
- Matrådet; elevrepresentanter, ansvarig rektor och personal från skolköket för att diskutera möjlighet till utveckling av den fysiska miljön i matsalen samt annat som rör skolmaten.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att:

- 64% av eleverna känner till skolans Likabehandlingsplan.
- De flesta elever på Västermalm känner sig trygga och trivs i skolan.
- Fortfarande finns flera platser på skolan som eleverna upplever som otrygga. Det är samma platser som har identifierats under flera år. Matsalen är den plats på skolan där flest elever känner sig otrygga.
- Elevcoacherna har haft en positiv inverkan på elevernas trygghet och trivsel.
- Skolan behöver fler trygga mötesplatser.

Andelen elever som har blivit utsatta för diskriminering, kränkningar eller trakasserier under läsåret är ungefär som föregående år. I fjol var det ingen skillnad mellan pojkar och flickor. I år är det dubbelt så många flickor som uppger att de har blivit utsatta.

- De flesta elever vet någon personal de kan prata med om de blivit utsatta för diskriminering, kränkning eller trakasserier på skolan.
- Eleverna tycker att de flesta av personalen agerar när de ser någon elev som blivit kränkt. Det är en ökning från fjolåret.
- Det är knappt hälften av eleverna som tycker att de är med och bestämmer om skolans ordningsregler.
- Eleverna behöver få vara mer delaktiga i att påverka sin skolmiljö.
- Drygt hälften av eleverna svarade att de tycker att skolan arbetar med att förhindra kränkande behandling. Insatser görs på skolan gällande detta men dessa behöver bli tydligare så eleverna upplever skillnad.

9. Rutiner för akuta situationer

När elev kränker elev

- A. Lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev har blivit utsatt för kränkande behandling ska anmäla detta till rektor eller EHT- kurator/skolsköterska.
- B. Anmälan ska göras i STELLA* under fliken för ”Anmälan om kränkande behandling av barn/elever”. Det dokumentet finns på Inloggad under tjänsten rapportera tillbud och skador.
Blanketten skickas digitalt till Barn och utbildningskontoret.
- C. Så snart skolan får kännedom om att en elev anser sig kan vara kränkt inträder, utöver anmälningsskyldigheten också utrednings- och åtgärdsskyldighet. Detta gäller oavsett hur skolan fått informationen; från elev, vuxen eller anonymt.

- D. En utredning utifrån händelsen påbörjas. Kurator/skolsköterska ansvarar för att göra utredningen.
- E. Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas vid omyndig elev.
- F. Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev

- Rektor utreder och ansvarar för dokumentationen, uppföljning och kontakt med elevens vårdnadshavare.
- Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

Bilaga: STELLA-rapportering

Rutiner för utredning i ”STELLA”

”STELLA” är ett system för dig som är medarbetare.

Här kan du anmäla händelser såsom t.ex. skador, tillbud och kränkande behandling

Du kan även se händelser som du tidigare har anmält.

Om du inte kan slutföra din händelserapportering kan du välja att spara det som skrivits till nästa gång du loggar in i STELLA.

Om du har en påbörjad rapport så måste den slutföras innan du kan gå vidare med nästa händelserapport.

Din chef kan påbörja hanteringen av din anmälan när denna är slutförd.

- A. Lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev har blivit utsatt för kränkande behandling ska anmäla detta till rektor.
- B. Anmälan ska göras i STELLA under fliken för ”Anmälan om kränkande behandling av barn/elever”. Det dokumentet finns på Inloggad under ”Mina verktyg” - Tjänsten rapportera tillbud och skador. Blanketten skickas digitalt till Barn och utbildningskontoret.
- C. Kurator/skolsköterska kan vara behjälpliga med att rapportera i ”STELLA”.
- D. Så snart skolan får kännedom om att en elev anser sig kan vara kränkt inträder, utöver anmälningsskyldigheten också utrednings- och åtgärdsskyldighet. Detta gäller oavsett hur skolan fått informationen; från elev, vuxen eller anonymt.
- E. Kurator/skolsköterska ansvarar för utredningen.
- F. Efter anmälan av ärendet i ”STELLA” ska ärendet dokumenteras.

10. Bilaga: Definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

• **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till elevens könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där elevers uppträdande/agerande inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

• **Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

• **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

• **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan får inte missgynna någon elev på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till elevens bästa och alla elever har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

• **Funktionsnedsättning**

(i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättning^{ar} kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrade.

• **Sexuell läggning**

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexualitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till eleven.

• **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de elever som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar en elev och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• **Mobbning**

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- **Rasism**

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- **Främlingsfientlighet**

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- **Homofobi**

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.